

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Bc. Linda Němečková

Název: Možnosti pojetí výuky morfologie listů na 2. stupni ZŠ

Vedoucí: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

1. CÍLE A HYPOTÉZY (uvedte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Cíle a celková struktura práce jsou srozumitelně uvedeny v úvodu, cíle jsou následně přehledně zrekapitulovány i v kapitole 3. Všechny cíle práce byly beze zbytku splněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Předložená práce je rozčleněna na teoretickou a praktickou část. Teorie obsahuje tři nosná témata: list jako botanický pojem a přírodopisné výukové téma, organizační formy a metody výuky. Teoretická část je podrobně zpracována, obsahuje jasné a přehledně strukturované informace přiměřeného rozsahu. Je dostatečným východiskem pro zpracování praktické části.

Praktická část je výzkumná, obsahuje několik oddělených šetření, jejichž cílem je nejprve zjistit, jakým způsobem je téma morfologie listu vyučováno v reálné praxi a jakými způsoby je uváděno v dostupných učebnicích, a následně pomocí pedagogického experimentu porovnat vybrané formy a metody výuky z hlediska jejich efektivity. Autorka volila celou škálu výzkumných metod, konkrétně dotazníkové šetření, přímé pozorování výuky, obsahovou analýzu učebnic, pedagogický experiment a didaktický test. Všechny uvedené metody jsou řádně popsány včetně použitého materiálu a účastníků výzkumu.

Výsledky první části výzkumu jsou uvedeny podrobně v tabulkách, poté shrnuty a okomentovány a využity při přípravě pedagogického experimentu.

Při pedagogickém experimentu autorka sama odučila 3 modelové hodiny (každou ve dvou třídách), ke kterým si sama připravila výukové materiály (PPT prezentaci, pojmovou mapu, terénní pracovní list, počítačovou didaktickou hru domino). Samotná příprava výukových materiálů byla velmi časově náročná, v případě didaktické hry autorka spolupracovala i se studentkou ČVUT, obor bioinformatika. Po provedené výuce byli žáci testováni didaktickým testem, pomocí kterého byly zkoumány nejen kognitivní znalosti žáků, ale také přínos výuky v oblasti afektivní a psychomotorické (zde ovšem pouze otázkami, na které žáci odpovídali podle svého subjektivního mínění). Tento fakt bych chtěla ocenit, protože obvykle studenti učitelství biologie jinou než kognitivní oblast ve svých závěrečných pracích nezkoumají. Výsledky experimentu jsou uvedeny v jednoduchých grafech a jsou vztaženy ke kontrolní skupině, kde probíhala výuka běžným způsobem. V případě dosažení kognitivních cílů se jeví jako nejefektivnější výuka s využitím IT (patrně díky individualizaci výuky) a exkurze. Ovšem i využití pojmových map mělo větší efektivitu než kontrolní skupina, čímž si autorka ověřila potřebnost zařazování aktivizujících forem a metod výuky. Afektivní i psychomotorické cíle nejvíce rozvíjela exkurze. Tato zjištění ovšem byla v podstatě očekávána a potvrzují publikované údaje. Nicméně připomínání této skutečnosti pedagogické veřejnosti považuji za důležité.

Výsledky získané z provedených šetření autorka podrobně diskutuje v kapitole Diskuse, kde se vyjadřuje zejména ke třem klíčovým bodům: učivo morfologie listů na vybraných školách a v učebnicích a efektivita vybraných forem a metod výuky daného tématu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Práce obsahuje 82 stran textu a 19 stran příloh. Obsahuje všechny předepsané formální náležitosti včetně anglického i českého abstraktu. Jazykový projev autorky je na dobré úrovni. Text je vhodně doplněn obrázky, grafy, schémata a tabulkami, v příloze též dotazníky a výukovými materiály. Literatura je vhodně vybrána a řádně citována. K formální úpravě nemám v podstatě žádné připomínky, je pečlivá a bez chyb.

4. KOMENTÁŘ OPONENTA(KY) (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Práce je výzkumného charakteru a má poměrně slušnou úroveň. Autorka prokázala schopnost aplikovat teoretické poznatky o pedagogickém výzkumu a provést reálná šetření. Ocenit bych chtěla především širokou škálu použitých výzkumných nástrojů a množství využitých výukových materiálů. Autorka projevila kreativitu a schopnost komplexně se zamýšlet nad cíli výuky a volit vhodné metody k jejich dosažení. Celkově byl výzkum časově značně náročný. Získané výsledky jsou zajímavé pro odbornou veřejnost i učitele v praxi, doporučovala bych proto autorce jejich publikaci v časopisech odpovídajícího zaměření (př. *Biologie – chemie – zeměpis*).

Autorka pracovala samostatně, pravidelně konzultovala s vedoucí práce, na konzultace přicházela vždy připravená.

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Praze dne 10.8.2015

RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.